

РСФСР-НИН КОНСТИТУЦИЯСЫНЫҢ ТӨЛӨВИЛЕНИН ЧУГААЛАЖЫП ТУР БИС

ИЗИБИЛЕ ДЕТКИВИШААН

РСФСР-ниң Конституциясының төлөвиленин райондук ажылчы чонларыга ханым-биле тааныштырар дээс СЭКНИИ Оңур районунуң бюросу 1978 чылдың март 16-да доктуп хулаас алган. Конституция төлөвиленин тааныштырар комиссиясы бюродан (СЭКН) районунуң секретары Т. С. Донгак даргадан беш киши составтыг бардылаан.

Учурда Хойлуунуң төлөвиленин тааныштырар беле 18 депутат, 115 политинформатор, 325 агитатор ажылдап турар. Торгалык, Чаа-Суур, Солтур, Сагалы, Хайдагалык, суурларның микрорайоннарына Конституция төлөвиленин тааныштырар хураадар артылаан. Район төвүндө бүгү бугурага болган албан, организация чөйрөсине мидыг хураадар баа болган.

Суурларда агитаторлар шутуу-биле база тааныштырар шугууларын чорудуп турар. Беш агиткулубурадагы боттаныштар агитатор көшүртүм программанын амыт үчүн билдиргилер таарыштыр тургусталып, хойну бригадаларга, формаларга көргүзүп турар. Районда 11 хойну бригадалык

АТАЛДАРНЫҢ ХЕРЭЭ

Тожунуң малчыннарына РСФСР-ниң Конституциясының төлөвиленин тааныштырар турда, «Тоора-Хем» совхозтуң хоону ажылчыны Суверен Боревич Коз мича ден чугаалап турду:

— Наамым арай доктуп бергени харааданым-дыр. Ыччалар-даа ам-даа калымшырак, акылдар күвөм билиг хевэр, Биле дагы-ымда калчар-даа аажок саргыш човаштын-биле доктупган бо кире чагай хойлууну бурнуу-биле деткин, оң чүдүрениле ийитан эрге-хулаас гелери мидыкты-биле сагыр мен. Малчын болганым-да бүгү күнүмү, аргаларым-ны онаашкан ажылчыга үрөңдүредим. Эң-харымсагызын болурунча улаварын хулааскып тур.

РСФСР-ниң Конституциясының төлөвиленин 58 чүдүрүдө «Бодунуң ишани алганым интилеге ажыктыг аймак-чорудууларга галаам-биле ак сеткилдиг акылдары, күш-ажылдыг салгылачуруму сагыры» РСФСР-ниң күш-ажыл кылган ишадар хамааты бурунуң хулааскыч болган ол-алдарым херээ болуру деп айттым.

Хулаас Боревич доктуп хулааскыч хулааскыч чорур акыл-ишчелерин билдирди.

1975 чылга чедир аяк-да, хой-даа кадарын чораян, Ам-даа малда Дорт чугаалап, Хулаас Коз бүгү мидерелде чуртталгалык иштенде ак сеткилдиг, салгылачурун иш амылдан келген. Калдык-да мады кадарым, ажал-төөрү берге, мичаала-даа ол оң күш-ажыл Торош

га төлөвиледи Д. Монгуш, Б. Саян олар тааныштырып, плет-пед кылган. Ол хураадарга М. Биче, М. Иманов, М. Чам-бал-оол, В. Кыргыс, П. То-лош олар санаа бергеш. Хойлуунуң төлөвиленин доктуп-биле деткин.

Садыг ажылдакчы М. Бичеңи чугаалам:

— РСФСР-ниң Чаа Конституциясының төлөвиленинде 1937 чылдың Конституциясындан дыка хой чаа чарыкталар бар-дыр. Ол бизиң амырдыктык кайткыч чагай хөгүдүдөниң уагт чедиринери болур. РСФСР-ниң Чаа Конституциясы болган бизиң Федерациянык Конституциясының амыт төлөвиледи сайбаргай социализмниң хойлуулары болур.

Солтурнуң №1 микрорайонунуң чуртталгалык 80 хуузу Конституция төлөвиленин тааныштырар хураадарга кирешкен.

Тудугу С. Бады саналында төлөвиленин 59 чүдүрүдө дугайы чугаалаан, социализмниң өңүтү оорунда-ларга кезем херан онаарда эң шыгылы-биле көрүп садалган.

Бодунуң чугааламга М. Демитова мича ден:

«РСФСР-ниң хамаатылары бодушту наамнар, оң бай-лаштыр камгаалар хулааскыч деп төлөвиледи 65 килограмм бижик. Ыччаларга бодуе байлаштыр төтөлдүр, боттарының хуу херек-лериңе акылдар ниски-рини хойлуу даугар шыктыг көрө эки.

Хулаас протоколдарының доктуптан көздөмө РСФСР-ниң Конституциясының төлөвиленин бурнуу-биле доктуп-биле, төлөвиленин ханым-биле өңөрүрүн, чон ортуунда кал-ба-биле пропагандаларын айттымсаан.

Торгалык суурнуң микрорайоннарына чуртталгалырын

ХАЙНАКТАШТЫРАР

Өвүр районун «Торгалык» совхозу Чаа тургусталыгында тыпа усалыг хойлук турган. Ичач хой ажылдын орунда алыр чамаачык, харын калыгалыг болуп, чылдын-на өрөтен азырыбай турган. Ол үеде бир хойдан 0,5—0,8 килограмм дүк кырып ал турду. Улаанна республиканың Көдө ажыл-агыйының дүрүктү станицясынын төвкөй артемынтери совхозка келген, чөйрөңи кара баштыг ак хойларын тескелей үкеш, алтай усалык чыгы-нарың дүктү кошкарлары-биле хайнакташтырып алаан. Баштайгы улаанна ол акыл-га бергелер-даа таваржыл турган. Акылга мергезилинсе база шоолуг өвөс, тургустан чаш хураганнар бизиң чөйрө-вистиң байлыгына таарыш-тып. Оң казында совхозка мал чөйрөңи четир курлавыр бар өвөс.

Ичачтар оң бергелерин ажал эткен. Малдын каала-чоралыг алымын, ертеңи чыгылап, чөйрөңи четир-биле белеткен ап турар аларган. Совхоз бүтүп орулганын 70 аажы хуузу хой ажылдын кырып ал турар. Хойларын, тускай артемынтерин (ичач кол зоотехник Мон-гай Лайла биле ветеринари артемынтерин кандидаты Илья Кызыл-оол олар үе ажылды чорудуп турган) каш чылдар-ның дүрүгүндө чорудуп кел-

«Ладога-4» болза Ленинградтың «Спутник» бугурага иттыжышчыныкың кал-ба-биле бугуруп үндүрүп турар соодукчуларының чаз хөйүн болур. Ону садып алынылар күзүлдү-биле ап турар.

Соодукчу үр үеде азыгыттың, 110 ватт кире электрэнергияны хереклээр. Оң мурунда үндүрүп турган модельер электрэнергияны ийи катап хөйну чарыгаар

турган. Бо чылын садыг четкилеринге 74 муң соодукчулар кирер.

ЧУРУКТА: ТМН-ның контроллары ком-сомолчулар Елена Ефимова (солгай тала-ында) болган Вероника Алексеева олар-ның «Ладога-4» соодукчуларының шынарын хынап турары.

М. БЛОХИНИНҢ ФОТОСУ. (СЭТА-ның фототехникасы).

КОСМОСТУҢ БАШТАЙГЫ АЖЫДЫЧЫЛАРЫНГА ТУРАСКААТКАН

Москвага март 29-та эгелдиг иомчулгаларын баштайгы ракета-космос системаларының кол конструктору академик С. П. Королестуң чогаалдык сагалыгына тураскааткан. Ол иомчулгаларын уагт чүдүрүдө болган космонавтиканы бугу дөсөтүп ху-түңге тураскааткан чорудуп турар чычым болган голландия иомчулгалары-биле калды чорудуп турар. Амыт үе-чадала космонавтиканы хөгүдүдө биле, удуе аймак-агыйының эрге-ажы-тарына космос аппараттары ажаллаары-биле, Апын болган Хүн системаларына планетаарын шынчалары-биле доктуптай агытырлары артемынтер болган специалистер чугаалажы көөр. Уагт апараттары, космос кораблдериниң, станцияларының, спутниктериниң усудушчуларын чедир башкарының автоматтыг комплекстерин төлөвилериниң болган таарыштырып тургулары-ның, космос биологияның чыгылашчы медицинанык хөгүдүдөниң айт-тырлары баа алаар элестер.

РСФСР-ниң Эртемнер академиясының организация чорудуктан ол иомчулгалары-ның киркиччелери «Салот-6» станицянык эки-жанык орбитага 56 хойну ажалык чыдык түңгөлдөрү-биле талкаар-лар.

А. РОМАНОВ. (СЭТА).

Хөй дүктү алыр дизе

105-тен куду хураганни менди доктуптур, бир хойдан 2,5—3,1 кг дүктү кырып ал турар аларган. Ичач үлүгү иртерини дүктү деңизин 70—75 кг, бөр дүктү 4,6 кг чедир турган. Нарын дүктү хойларын өстүренине мергезип, арты-дуракчалыг хойлардар Донгак Бурбулак, Монгач Көмбүл-оол, Тийлош Санчат-оол олар беки дүрүгүлери оң УАЧ-ге барып кержин өрлөп-хавыла-биле шанааны түтүт.

Ичачтар көөрүндө үлүгү күштү, шуудула үндүрүп турган чедир алган-ажыктыг ажыл-эреке 1967 чылда эгел-лер ара көшкөн. Бугурага Ажыл-агыйга зоотехниктерин үргүлүп халажып турган уланында усалык-тыла ажалын уланылап чорудары уттыларган. Амыт үеде совхозта зоотехник-селек-

Арктикада агаар оруу

ЛЕНИНГРАД (СЭТА-ның көрр.). Арктиканың чөвө кезинде беш үс аажы километр ууна чаз агаар оруу март 29-та аныкталган. Эжудуучулар болган «Север-30» дээр Солгу чүк энеденциянык киркиччелери оң дитен оюнда экиндирин чорур калбак, колугт уагт докта чедир чорутулар.

Эштин чорур ортугага артемынтер болган спес-циалтер эштин чорур чаз өртем станицянык тур-гуларының арганы өрө-нүн, чүс дөрбөчтин кило-метр аажы шоолту калбак доштү шынчалар турарар. Иомчутун дүрүгүлери шынчалык Ю. Б. Кон-стантинича баштаган ор-туушукту баштайгы ол шынчалыкчелери амыт-ында чыдык майгынарда чурттан турарлар. Ыччал-ла-даа олар удавын аптең кылар бажычылартардан өртем бааалым тудар, хай-гаарал кылар шоолтуштин болган лабораторияларын дериң тургуларар. Ол со-рууга-биле айберге агаар оруу-биле эрзекчи чугула чүдүстери чедир.

Доң кыргыч транспорту-туң аар самолёттарын кө-дүрүп болур аэродрому дериң кылган алыры-биле усудуучулар ховар дөң операцияны ботталдырып чоруткан: МН-6 ортолет-биле дитен айберге яч-чирбелг тракторну чедир-генер.

СССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНДА

СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң чанында Гидрометеорологтуң албаның Кол эргеленин СССР-ниң Гидрометеорология болгаш бодуе контролонуң күрүнө комитети кылдыр СССР-ниң Дээди Советиниң Президиуму чаартып тургускан.

(СЭТА).

Хандырылгаңар кандыгы?

Магазинниң эргелекчил садыжымы Ийн-Талда чурттал турар. Оң барып-көп ажыл-далары кончут-ла таарыкч чок. Магазинни хой кезинде халдыкч турарының бир чылда-лааны ыла деп болдо мен. Хууучулар хураалына садыжымы алыгы шыгыны шү-гүмчүлдер болган, оң сови-да безин катан магазинни эжилден кара шооча дүшпө-төн. Эдилетиле чүге. Хары-лаа халалыг. Суурга авто-лавка келгире, оң азы-чөм са-дып алыр берге, садып алы-чылар арбын-на болур.

Магазинниң эргелекчил садыжымы Ийн-Талда чурттал турар. Оң барып-көп ажыл-далары кончут-ла таарыкч чок. Магазинни хой кезинде халдыкч турарының бир чылда-лааны ыла деп болдо мен. Хууучулар хураалына садыжымы алыгы шыгыны шү-гүмчүлдер болган, оң сови-да безин катан магазинни эжилден кара шооча дүшпө-төн. Эдилетиле чүге. Хары-лаа халалыг. Суурга авто-лавка келгире, оң азы-чөм са-дып алыр берге, садып алы-чылар арбын-на болур.

Стурун чуртталгы чөкүнуң садык-биле хандырылгаңында шыгынык четестерин чөтүрү-органнар, депутаттар билип ту-вадыла хемчег алабын турары-ыдептиг. Бо чылын база-ла са-дыкч чок турар биле? Ол дугайың төвөтк чаа болуп өрткен Ары-Бажы сууруну хууучуларының хураалына чугаалажып болза-лаа, оң чө-гүмчүлүк түңгө үндүрбөз. Оң түңгөйлөп ол-дур. Мага-зинниче ам база-ла эрги ча-ланын каталташсаан. Ол та-лазы-биле дариш хемчег алыр үе келбөн деп бе?

Сурда ийи чүс ажы өреге бар. Оларын садык-биле хан-дырылгаңың эжилдер айтты-гыч чөтүрү органнар бо ху-нүңгере чедир кичаңгег сал-лаңы турарын айттыр чугула деп болды-дыр мен. Ары-Ба-жының чуртталгалы азы-чөм садып алыр дөң район

ПУШКИНГЕ ТУРАСКААТКАН

Уагт орус шүдүкчүнуң чогаалдык ажылчыга оң-он муң соугурастарын пушкин байырламы чыд бурнуңде чып турар. Ол байырламы чыд болган-ны өвүрү оң алы-биле холбошкан чөйрөгө эрти-рин турар. Амыт, оң ийги байырлаа, Псков, Калинин, Горький болган Оренбург областтар поэзиянык мичаалыкчыларга бистик чуртуушукту литер-аторлары, даштыкчылар ала-чылар, иржажылар болган уран чогаал өвүрүң маст-тертери барал болулар. Байырламын киркиччелери А. С. Пушкинниң күрү-нүң музей-этнографиянык бөлүрү бар. Аңа иомчут баштайгы өскөресинде Бугу-өвилениң поэзия хү-нү эртер.

СССР-ниң Чогаалчылар өвөөлөңгө март 29-та бол-ган байыраал эртер та-лазы-биле комитеттең баш-тайгы хураалына ол му-зей алачыларга чаа чүкү көргүзүрүн дугайың ол музейниң директору С. Гей-ченко чугаалаан. Чжэжэ, А. С. Пушкинниң ады-белери болур Гашыбалдыр-ның чыдыктын катан тур-гускан, шүдүкчүнуң анык че-ри болур паркта бажычы-гыны чаартып кылган. Олун чок ыраажынык чурттан болган ажалдан турган чөйрөңи эң-не мичаалы-биле катан тур-гускан дөң бүгү чүдүлери кылган.

(СЭТА-ның көрр.).

ОТЧЕДУН БИЖИП ЭГЕЛЭЭН

БАЙКОНУР КОСМОДРОМ. (СЭТА-ның көрр.). Ажыл амыт-биле командировкага чораш, орбитадан март 29-да болгаш 16-да эл келген кос-мостуң ийи экилдеги кос-мос салыкчыны-биле «Кос-монавт» деп алаачылар бажы-ны 20 хонук дүрүдүндө ур-гүдүкчүлүккү соода ийи недела эркен соода, оң мадыраары Юрий Романенко болган Георгий Греко жүдү-дүшкүл жеринде боттары-ның көдөкчи байдалын кер-ке кырында катан тургурап алганнар.

Күш үндүрүп кылар соода медицина шенделери, кос-монавтыларнык чүрө-өңүр системаларнык ажалдарын көргүзүлгө-биле шынчалык керкиччелери баш дүрү-бөлүп туралык байдалын берге чөк байдалга 80 дөң-дөңүлүк соода ажалыктын Чегге чыгышыкымын калды-дык карышкынык чөккө эркен. Дөңгө чөк байдалга чүдүрүдө мурнуң ажалык боттарынык доктупкан катан тургурап алаан, буттар-нык шыкчылары база омыр-лары бижиккан. Космонавты-ларнык Чегге кедей элге база өскөргө бергеш ийи не-дела хере үе дүрүдүндө олар кылашкан чорасы, буттарнык шыкчыларына болгон до-күрүлгө кылалык бө-лөмшканын бодуруп турар эл-биле бодуруп тургуруп каар ресина чүвүрүр кедей чө-рөларнар.

Ал космонавтыларнык дүң чуртуунда чөкө калдыкчыга керек чүдүрүрү-эмгекче бижикчүлүктүрүм, парадка кы-лачы, парке салгытулары артык. Эске артык үеде Юрий Романенко болган Георгий Греко станицянык доку-ментацияны сайлары, ко-рбаладык база станицянык алы-буру системаларының иш-челериниң-биле, специализи-ри-биле чөвөкчүлүк турарлар. Ол конференцияларга алыш-кыч ажалыкчы кезестерин Алексей Губарев болган Вяч-слав Ремеж чыдык турар. Уагтүндүк дугайында олар-ның ажалыкчын отчөдү биле комитетчанык төлөвиле, космос бажыкчыларын чөкө ажалдыкчылдыгы чөк эге болур.

ЧОГААДЫКЧЫ ЁЗУБИЛЕ

«Мурнакчы» совхозтуң дүр-жугалыг хойлуу Седен-Дамба Чалытмыч Ооржан Чыгыс-Тейдо кыштагына хой-ле уагт келген. Олар—СЭКН Бай-Тайга районунуң харымсагалыг ажалдакчылары, партномнар болган партия өгө организациялар секрета-рылары, совхозтар директор-лары, хойну бригадалар бри-гаддарлары, тускай артемын-тери. Олар партия районунуң ай салында эртерини турары партия активниң эчачыктыг өрөдөлгөсүн уламчылап чедип келгеннер ол.

— Бистик районунуң бир мурнакчы хойлуунуң нода-нында чедип келдөөс. Ыш-таанда бодунуң кызыл алга-ны чамдык чогаалдык, эки чүдүдери бар. Ичачанга бо хойлуунуң эрга-дуржугалык өрө-нүн, билип алган, район интигине пентерди, прак-тиктиг ажалдарга ажалдар соорулгалыг недиңис — деп, СЭКН районунуң бирки се-кретары Д. С. Даван-оол чуга-лаан. Келген аштор-биле кады хойлуунуң ажалын та-ныштым.

Шына-ла, хойну бугурут ажалдыг, кежэ, тымыгыр, чогаалдык, шөвөр ийи-дир дөңрөй оң нодамында кы-дып алган кажаалары, ың-дир-херекселдер херечилип турар. Оң кажаалыктын ишти кургаг, чымыг, чырын, иңдэ хураганнары чүгүн, хар-назы аайы-биле алачарга үсөн, хой кажаалы-биле тулду алашкан бир кажаала иштөөн хойларны хураганнары элги турар. Кажаа иштине арты-нын амыда суг кудар уагт доктарын тургузуп каан. Суг-ну тускай шалгалар дем-чыштыр кудуң ой, хойну суг-гарып турар. Доксарда суг көвөдө чымыг турар. Хой суг-гарар оңчачалар четчир. Ка-жааның бир таламында демир

досаарлардан кылган петча бар. Бир өвөс соон болур бол-за, орта ол салып турар. Оң иррак эвөсте тускай сери кы-рында уагт өвөс мотор бар. Ону хойну бугу садып алган. Оң дузаам-биле хойну нода-ны, кажааларын, бажык-бал-ганы чырадып ап турар. Даштын амырал хойларга, улады берген хураганнарга чөм бөр серилг акыл ка-жааларын туткан. Оң аңгыда мунар-бажымын хойну боду тулду алган, аңаа пөдөлө са-нында малчынар чунуп ту-рар. Сиген кажаалында садык дөңгө ан-даа хой. Кодааның дөңгө артык арып-салыг.

Седен-Дамба Ооржан хой-жулаш, ам 14 чыл болуп ту-рар. Оң мурунунда ол гудуфта ажалдап чораян. Хойлууна келген үеинде о чүс хойдан 70-ден 103 чедир хураганна-рын үргүлүп ал келген. Сов-хозтуң экономистериндэ са-нааның бугураг амыра, ол 3500 ажы хураганны өстүр-гөп, 9540 кг дүктү кырып, кү-рүңге дулаанган. 1976—77 чылдарың кызыл Бай-Тай-гагың малчыларыга уагт шыгылаа — берге кым бол-ган. Кызыл хойну берге-лер турда-ла, чүс хойдан 80 хураганны камгалаан — аң, бир хойдан 2,65 кг дүктү кырып алган. Ам хойлуунуң кымын оларуры эки. Оң кадында төрүрү 357 хойну оодлаан-кымы доктуп, чаш хураган-нар менди алдынып турар. 30 ажы хой ийиштин. «Улут дүжүктүр чыд болуу тур» деп, хойну өөрүшкүлүг чугаалап оларуру.

Чайын Шуй бажында се-рип оштут тайгага ол хой улаа олар содуп турган, хөвө сомарткан. Ийи хойлуунуң бажына баа бар. Ол ка-дууда боттанган чорур.

Күе боорга, Чыгыс-Терек-тин тарва зоорунуңта малын

кадарар, 28 тойна ситен, са-валым эртен чыпкы, күзүн белеткен алган. Ол бодуну ситен кезип алыр чөйрө суг-гарып, хөрүтүн болбаазыра-дып турар.

— Бо чылын хоомуну се-мис, шырак күш киргени хөкчөк, чөтүрү үеинде тарып боозадылганы чоруткан, ич-чачанг иштестерин хой болуп

Седен-Дамба Ооржан Шуй нода Советиниң депутаты, мурнакчы хойлуунуң ажал-ык партия болган чаан бөдөн-биле үеинде: «Хула-дөңдүк Демдэ» орден, В. И. Ленинниң төрүтүшкөндө бөр 100 чыл оюнга тураскаат-кан юбилей медалы, «Соци-алист чарымтын тылчылы-кы» деп ийи хөрөк демдэ.

Седен-Дамба Чангышенич оңу беш чылдык үшкү чы-дында чүс хойдаа чүс хура-ган алыр деп хулааскып тур-ган. Чыгыс-Теректин хойну бригадалыга СЭКН ТК-ның, СССР-ның Министрлер Чөвү-лелиниң, ВЦСПС-ның, ВЛКСМ ТК-ның Чагаанын таанышты-рып турда, мунарчы хойну көс алган, бодунуң баштайгы хулааскыч эде көрүп, бо чы-дым чүс баш хойдан 110 хура-ганны камгалап алырын хү-дүңгөн.

Хойлуунуң кымыта, ажал-ык-биле таанышкан, ол боду-нуң бедиткен хулааскыч ху-куселдер дөңгөсүн бугуруп көрүп, оң эрга-дуржугалык пентердир деп ишчир-дөш, аалчылар чанышкан.

Х. МОНГУШ,
ЧУРУКТА: С. Д. Ооржак.
Авторнуң фотосу.

МЕДЭЭЛЕР

АНЫЯКТАРГА

ТАНЫШТЫРГАН

Республиканың Алай-Маадыр атыгы чурт-шочилет музейине РСФСР-нің болган Тыва АССР-ниң уагустун артистери Максим баа Караме Мунаустар, РСФСР-ниң алдары артистери Е. С. Кендешов, З. Н. Голубева болган өскөдөр-биле Кымалдын дээди ортук өөрлөткөч чөп-шочилет студиялары, сүргүзүлдери болган шолочулары ужурушкан.

Республиканың хоочун артисти М. М. Мунбуз чыгыштанга театр урун үзүлүшү Тывага аймак-район дугайында аныяктарга таныштырган. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

К. П. Мунбуз, Е. С. Кендешов, З. Н. Голубева аларың чогаалчык эртер орунун дугайында ужурушкан киржикчилери дилинан.

Артистер боттарың чогаалчык планирның дугайында баа чыгыштанга.

Р. ДОЛЗАТМАА

АЖЫКТЫГ БОЛГАН

Кымылдын үзүтүр бүдүрүлгөндө болган өскөдөр-биле аймак-район дугайында аныяктарга таныштырган. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

Область-Фондацияда коо техниктиг инженер О. Шпрингу «Республиканың өндүрүлгөндө аныяктарга таныштырган. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

«Трансальхозтех» и ка транспорт бүдүрүлгөндө коо техниктиг аныяк чөп-шочилет талазы-биле инженер, семинарны киржикчилер.

ЧАА ШКОЛА ГУТТУНАР

Наймысал Кымалдын дугайында микрофильмде чыгыштанга кайы-да үзүлгө аныяк хайымыңкыныг.

№ 81 тудуг эргелетин А. Антипин хурун бригады 1568 тудуг үш ыкыл шолочы таваны миде салып эргелди ол. Иштөө-биле тудугулар үш шолочы тудугулар бир мидан сес чөп аныяк рубль шилдерин аныяк үш чыгыштанга чыгыштанга берген.

Келер чыгыш аныяктарга келер чогаалчы таваны миде салып эргелди ол. Иштөө-биле тудугулар үш шолочы тудугулар бир мидан сес чөп аныяк рубль шилдерин аныяк үш чыгыштанга чыгыштанга берген.

В. САЛЧАК, № 81 тудуг эргелетин чыгыштанга чыгыштанга берген.

ЫРАККЫ ЧӨӨН ЧҮКТЕ

БАМ: «биографияның» арыннары

Хей кыт биогрфияныг турттада кыртанын, шолочы Кудугура биогрфияныг «биографияның» арыннары чыгыштанга чыгыштанга берген.

Тудугура биогрфияныг чыгыштанга чыгыштанга берген. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

Чаагай чанчыл

Бүгү-өндөдүн шилдерин тудугура биогрфияныг чыгыштанга чыгыштанга берген. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

Комсомольскиде «Комсомольск»

Психологичин институтун студенттери ном салып инвентары «Комсомольск» деп кыдыг шилдерге берген. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

КИНОЛАР

Чогаалчы П. Проскурянин романына үндөлдөн тургускан «Салым-чөл» деп урун-чечен фильм үзүлгө берген. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

«Салым-чөл» сценарийнин авторлары—П. Проскурянин, Е. Матвеев. Тургускан режиссеру—Е. Матвеев.

«Денфильм» киностудиясына «Айыма» деп фильмни тургускан. Режиссеру Д. Асанов. Соңу чүктө бичин суурга чыгыштанга чыгыштанга берген. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

«Денфильм» киностудиясына «Айыма» деп фильмни тургускан. Режиссеру Д. Асанов. Соңу чүктө бичин суурга чыгыштанга чыгыштанга берген.

Магаал бодуну садып аныякчыларыг бары-ла чүктө номнары болган биогрфияларыг саналган. Биогрфия-товаровед черек литератураны шилди алырынга дуузалар.

Л. КУШНАРЕНКО, СЭТА-ның корр. Амурда-Комсомольск.

Улусчу театрың көргүзүү

Биробидяның орус улусчу театрың колдотканын аймак-район дугайында аныяктарга таныштырган. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

Дүжүттүг чоруктуң картограммасы

Приморьениң агрохимия лабораторияның аныякчылары чоруктуң картограммасын аймак-район дугайында аныяктарга таныштырган. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

Далай шинчилекчилери

Камчатка чартык ордулугу доңдугары турар далайлары өрөөнү боттарың кыдыг шилдерге берген. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

Далайжылар оркестри

«Ли-не биштай ойлап күрөдөр» Оокум оюмуну Кызыл тугу филодунгү кыдыг шилдерге берген. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

Чюста чаа «Айдын-Маадыр» совхозун амыдыралыг үзү болушунга демократичинин ишда Балзаның көдө профсоюзунуң филманы аныяктарга.

Адаанда чурукта: практик өөрлөткөч, Совхозун тракторизи С. Монгу курорт Валерий Ооржак-биле «Беларусь» трактори.

СПОРТ-СПОРТ-СПОРТ

БЕШКИ САЛЫГ СООНДА

Тыва АССР-ниң «Урожай» ки турас спорт шилдеринин шилдеринин беш салым болган. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

АГААР

Бөгүн республикта элдер бузулттар, чыгыштанга чыгыштанга берген. Ол аныяк кыдыг шилдерге, киноларга обьяаны чыгыштанга чыгыштанга берген.

МЕЛЕВИДЕНИЕ

АПРЕЛЬ 1-ДЕ БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 10.00—«Уе». Информационная программа.

10.35—«Уе». Информационная программа.

11.25—«Уе». Информационная программа.

12.25—«Уе». Информационная программа.

13.25—«Уе». Информационная программа.

14.25—«Уе». Информационная программа.

15.25—«Уе». Информационная программа.

16.25—«Уе». Информационная программа.

17.25—«Уе». Информационная программа.

18.25—«Уе». Информационная программа.

19.25—«Уе». Информационная программа.

РЕДАКЦИОННЫ АДРЕЗИ: ИНДЕКС 667000

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвдөлөгүнүн Ном үзүлгөр чер, болгарфил болган ном салымың талазы-биле өргөлдөвү типографы (Кызыл, Шетинкин болган Крайчепо кудугузу, бажы № 1).

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвдөлөгүнүн Ном үзүлгөр чер, болгарфил болган ном салымың талазы-биле өргөлдөвү типографы (Кызыл, Шетинкин болган Крайчепо кудугузу, бажы № 1).

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвдөлөгүнүн Ном үзүлгөр чер, болгарфил болган ном салымың талазы-биле өргөлдөвү типографы (Кызыл, Шетинкин болган Крайчепо кудугузу, бажы № 1).